

Nr.252 /78/III-5/2024

CONCLUZII

*formulate de procuror în cauza nr.3017/1/2023
a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea
unor chestiuni de drept în materie penală, având ca obiect
rezolvarea de principiu a următoarei chestiuni de drept :*

" În situația infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art.9 din Legea nr.241/2005, pentru care încadrarea în variantele agravate, incriminate de art.9 alin.2 și 3 din aceeași lege, este condiționată de o valoare a prejudiciului mai mare de 100.000 de euro, respectiv de 500.000 de euro, în echivalentul monedei naționale, modificarea cursului valutar stabilit de BNR ulterior consumării faptei, astfel încât aceeași faptă concretă, analizată în raport de un curs valutar superior valoric, nu s-ar mai încadra în varianta agravată prevăzută de art.9 alin.2 sau 3 din Legea nr.241/2005, ci în varianta de bază, reglementată de art.9 alin.1 din Legea nr.241/2005, este de natură să activeze principiul aplicării legii penale mai favorabile, cu consecința stabilirii în cauză a încadrării juridice care este cea mai favorabilă inculpatului în condițiile art.5 din Codul penal, în raport de cursurile valutare succesive ulterioare consumării faptei, sau dimpotrivă, într-o astfel de situație, se are în vedere, în mod exclusiv, cursul valutar BNR aplicabil la momentul consumării faptei?"

Prin încheierea din data de -, Curtea de Apel Iași, investită cu soluționarea apelului declarat de inculpată împotriva sentinței penale nr.-, pronunțată de -, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție pe calea mecanismului prevăzut de art.475 din Codul de procedură penală în vederea dezlegării chestiunii de drept anterior menționate.

1.Situația juridică premisă care a generat problemele de drept supuse dezlegării.

Prin rechizitoriul emis de către Parchetul - înregistrat pe rolul - la data de - sub nr. -, astfel cum a fost completat și precizat (în procedura de cameră preliminară) prin răspunsul din -, comunicat prin adresa nr. - din - a Parchetului -, a fost trimisă în judecată, în stare de libertate, inculpata -, sub acuzația săvârșirii infracțiunii de „evaziune fiscală constând în evidențierea în actele contabile ori în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale” în formă continuată (59 de acte materiale), prevăzută de art.9 alin.1 lit.c și alin.2 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale”, cu aplicarea art.35 alin.1 din Codul penal, constând, în esență, în aceea că, în calitate de administrator al -, în realizarea aceleiași rezoluții infracționale :

a). în perioada 7 iunie – 26 iunie 2014, ar fi înregistrat în evidența contabilă primară (jurnalul de cumpărături aferent lunii iunie 2014), precum și, la data de 15 iulie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului II/2014 și în decontul TVA - aferent trimestrului II/2014, prin care - a declarat achiziții în regim de taxă inversă pentru care beneficiarul este obligat la plata TVA) un număr de 19 facturi fiscale, în valoare totală de 581.335,62 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor-, iar, în perioada 1 iulie – 21 iulie 2014 ar fi înregistrat în evidența contabilă (jurnalul de cumpărături aferent lunii iulie 2014) și, la data de 19 octombrie 2014, în alte documente legale (respectiv în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA -aferent aceluiași trimestru) un număr de 15 facturi fiscale, în valoare totală de 498.995,20 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -;

b). în perioada 1 august – 22 august 2014, ar fi înregistrat în evidența contabilă primară (jurnalul de cumpărături aferent lunii august 2014), precum și, la data de 9 octombrie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA- aferent trimestrului III/2014) un număr de 11 facturi fiscale, în valoare totală de 606.445,10 lei – bază impozabilă și 2.146 lei TVA [10 facturi dintre cele 11 fiind cu 0 lei TVA (taxare inversă) și doar una cu TVA], din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -;

c). în perioada 1 septembrie – 19 septembrie 2014, ar fi înregistrat în evidența contabilă (jurnalul de cumpărături aferent lunii septembrie 2014), precum și, la 9 octombrie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA - aferent aceluiași trimestru) un număr de 14 facturi fiscale, în valoare totală de 1.078.570,33 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -,

toate acestea în scopul diminuării bazei impozabile și sustragerii de la plata obligațiilor fiscale datorate bugetului de stat, în sumă totală de 444,221 lei (echivalentul a 100.730,44 Euro, calculat la cursul mediu de 4,41 lei/Euro, aferent perioadei de raportare în care s-au declarat aceste achiziții, stabilit de BNR – date preluate de pe site-ul oficial al BNR : www.bnr.ro), din care 442,075 lei – impozit pe profit și 2.146 lei – taxa pe valoare adăugată”.

Prin sentința penală nr.-, pronunțată de -, în dosarul nr.-, în baza dispozițiilor art.396 alin.2 din Codul de procedură penală, s-a dispus condamnarea inculpatei -, administrator al -, pentru săvârșirea infracțiunii de „evaziune fiscală constând în evidențierea în actele contabile ori în alte documente legale a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale” **în formă continuată**, prevăzută de art.9 alin.1 lit.c și alin.2 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu aplicarea art.35 alin.1 din Codul penal, la pedeapsa principală de 7 ani și 3 luni închisoare; pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art.66 alin.1 lit.a, b și g din Codul penal cu referire la art.12 alin.1 din Legea nr.241/2015, pentru o perioadă de 3 ani, calculată conform dispozițiilor art.68 din Codul penal; și la pedeapsa accesorie constând în interzicerea exercitării drepturilor prevăzute de art.66 alin.1 lit.a, b și g din Codul penal cu referire la art.12 alin.1 din Legea nr.241/2015.

La încadrarea juridică, judecătorul fondului a reținut că faptele inculpatei --, care, în perioada **7 iunie – 9 octombrie 2014**, în calitate de administrator al --, în scopul diminuării bazei impozabile și sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, la diferite intervale de timp și în același mod, în baza aceleiași rezoluții infracționale, a înregistrat în evidența contabilă primară și în alte documente legale, respectiv în declarațiile fiscale informative privind livrările / prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național - și în declarațiile - depuse la organele fiscale competente, un număr total de 59 achiziții fictive / nereale de bunuri / servicii de la un număr de 3 societăți comerciale pretins furnizoare, respectiv de la preținșii furnizori -, astfel :

a) în perioada 1 iunie – 26 iunie 2014, a înregistrat în evidența contabilă primară (jurnalul de cumpărături aferent lunii iunie 2014), precum și, la data de 15 iulie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului II/2014 și în decontul TVA - aferent trimestrului II/2014, prin care - a declarat achiziții în regim de taxă inversă pentru care beneficiarul este obligat la plata TVA) un număr de 19 facturi fiscale, în valoare totală de 581.335,62 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul

furnizor -, iar, în perioada 1 iulie – 21 iulie 2014, a înregistrat în evidența contabilă (jurnalul de cumpărături aferent lunii iulie 2014), și la data de 9 octombrie 2014, în alte documente legale (respectiv, în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA -- aferent trimestrului III/2014) un număr de 15 facturi fiscale, în valoare totală 498.995,20 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -;

b) în perioada 1 august – 22 august 2014, a înregistrat în evidența contabilă (jurnalul de cumpărături aferent lunii august 2014), precum și, la data de 9 octombrie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA - aferent trimestrului III/2014) un număr de 11 facturi fiscale, în valoare totală de 606.445,10 lei – bază impozabilă și 2.146 lei TVA [10 facturi dintre cele 11 fiind cu 0 lei TVA (taxare inversă) și doar una cu TVA], din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -;

c) în perioada 1 septembrie – 19 septembrie 2014, a înregistrat în evidența contabilă (jurnalul de cumpărături aferent lunii septembrie 2014), precum și, la 9 octombrie 2014, în alte documente legale (în declarația fiscală - aferentă trimestrului III/2014 și în decontul TVA- aferent aceluiași trimestru) un număr de 14 facturi fiscale, în valoare totală de 1.078.570,33 lei – bază impozabilă și 0 lei TVA (taxare inversă), din care rezultă achiziții fictive de la presupusul furnizor -;

cauzând, astfel, un prejudiciu consolidat al statului în valoare de 444.221 lei (echivalentul a 100.730,44 Euro), din care suma de 2.146 lei reprezintă TVA și 442.075 lei reprezintă impozit pe profit, ultimele consecințe fiscale producându-se la data de 25 octombrie 2014, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală, constând în evidențierea în actele contabile ori în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale” în formă continuată, prevăzută de art.9 alin.1 lit.c și alin.2 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu aplicarea art.35 alin.1 din Codul penal.

În motivarea soluției, instanța a arătat că infracțiunea a fost comisă în forma continuată prevăzută de art.35 alin.1 din Codul penal, întrucât se referă la înregistrarea succesivă în mai multe evidențe contabile și la declararea sau / și evidențierea în mai multe documente legale (declarațiile fiscale D394 și D300) a mai multor operațiuni comerciale fictive distincte, tranzacții comerciale nereale, aparent realizate de la 3 societăți comerciale pretins furnizoare diferite, acte materiale distincte, săvârșite în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, la diferite intervale de timp și în modalități similare.

De asemenea, instanța a arătat că, potrivit art.9 alin.1 lit.c din Legea nr.241/2005 (în forma la data consumării infracțiunii), constituie infracțiune „și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 8 ani și interzicerea unor drepturi”, fapta constând în „**evidențierea** în actele contabile ori în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori **evidențierea altor operațiuni fictive**, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale”.

S-a reținut că, în varianta de la alin.1, infracțiunea în discuție este una de pericol, putând fi, în același timp, și una de prejudiciu, dacă s-a creat și un prejudiciu, însă legea nu impune cerința producerii unui prejudiciu pentru forma de la alin.1.

Instanța a mai reținut că numai faptele de la alin.2 și 3 ale art.9 (pentru care legea impune un anumit prag / limită a prejudiciului – minim 100.000 Euro pentru alin.2 și, respectiv, minim 500.000 Euro pentru alin.3) sunt infracțiuni de prejudiciu.

Având în vedere modul de redactare al textului de lege, instanța a arătat că rezultă, fără echivoc, faptul că infracțiunea prevăzută de art.9 alin.1 lit.c din Legea nr.241/2005 se consumă la momentul evidențierii în contabilitate ori în alte documente legale a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori a altor operațiuni fictive, dacă acest lucru s-a realizat în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

În speță, inculpata -, în calitatea sa de administrator al -, a dispus înregistrarea operațiunilor comerciale fictive în discuție atât în contabilitatea primară, cât și în alte documente legale ale societății, respectiv în declarațiile fiscale (D394 și D300), precum și în alte documente contabile, chiar ea fiind cea care a depus declarațiile fiscale relevante. Prin urmare, se impune reținerea formei continuate prevăzute de art.35 alin.1 din Codul penal.

Cum infracțiunea în formă continuată, dedusă judecății, comisă și reținută în sarcina inculpatei -, **este cea prevăzută de varianta agravantă din alin.2 al art.9 din Legea nr.241/2005, pentru care legiuitorul a impus condiția existenței unui prejudiciu într-un quantum mai mare de 100.000 Euro**, instanța a reținut că această infracțiune s-a consumat la data de 9 octombrie 2014, atunci când s-a depus ultima declarație fiscală în care s-au evidențiat cheltuieli aferente unor achiziții fictive, iar, ultimele efecte / consecințe ale acestora au avut loc la data de 25 octombrie 2014 (atunci când deveneau scadente obligațiile fiscale aferente ultimelor operațiuni comerciale declarate).

Inculpata a formulat apel împotriva sentinței pronunțate de prima instanță.

La termenul de judecată din data de –, instanța de apel a pus în discuția părților, din oficiu, o chestiune cu privire la care s-a arătat că este legată de încadrarea juridică a faptei pentru care s-a dispus trimiterea în judecată și condamnarea inculpatei de către prima instanță.

S-a arătat că, potrivit rechizitoriului, prejudiciul reținut a fi produs prin fapta imputată inculpatei a fost cuantificat la nivelul sumei de 444.221 lei, reținându-se la sfârșitul lunii octombrie 2014 când s-a consumat infracțiunea, că acesta ar fi depășit echivalentul sumei de 100.000 de euro, la cursul BNR aplicabil la acea dată. Or, raportat la această situație, s-a considerat că fapta reținută în sarcina inculpatei este mai gravă, fiind incidente dispozițiile art.9 alin.1 și 2 din Legea nr.241/2005.

Ulterior momentului consumării faptei, până în prezent, cursul valutar stabilit de BNR a suferit o serie de fluctuații, în sensul majorării constante, ceea ce duce la concluzia că o faptă de genul celei imputate inculpatei, care a generat un prejudiciu de 444.221 lei, nu ar mai întruni elementele de tipicitate ale infracțiunii mai grave, întrucât nu ar mai reprezenta un prejudiciu mai mare de 100.000 de euro, în echivalentul monedei naționale.

Instanța de apel a considerat admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și arătat că opinia sa este în sensul că, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art.9 din Legea nr.241/2005, pentru care încadrarea în variantele agravate, incriminate de art.9 alin.2 și 3 din aceeași lege, este condiționată de o valoare a prejudiciului mai mare de 100.000 Euro, respectiv de 500.000 Euro, în echivalentul monedei naționale, modificarea cursului valutar stabilit de BNR, ulterior consumării faptei, astfel încât, aceeași faptă concretă, analizată în raport cu un curs valutar superior valoric, nu s-ar mai încadra în varianta agravantă prevăzută de art.9 alin.2 și 3 din Legea nr.241/2005, ci, în varianta de bază, reglementată de art.9 alin.1 din aceeași lege, este de natură să activeze principiul aplicării legii penale mai favorabile, cu consecința stabilirii în cauză a încadrării juridice, care este cea mai favorabilă inculpatului în condițiile art.5 din Codul penal, în raport de cursurile succesive ulterioare consumării faptei.

Curtea a reținut că, potrivit tehnicii legislative adoptate în cazul celor două forme calificate ale infracțiunii de evaziune fiscală, pentru stabilirea aplicabilității circumstanțelor de natură a atribui faptei un caracter mai grav, este necesară raportarea la un element exterior și fluctuant (în lipsa oricărei precizări a legiuitorului), respectiv cursul valutar stabilit de BNR, întrucât se prezumă că fapta

de evaziune fiscală justifică o sancționare mai drastică doar dacă depășește o anumită valoare exprimată în Euro.

Prin urmare, conținutul concret al circumstanțelor de calificare a faptei, privite în raport de un prejudiciu evaluat și stabilit în lei, se modifică, fără o intervenție expresă din partea legiuitorului, dând naștere, în concret, unei succesiuni de legi penale, respectiv, unele sub imperiul cărora fapta de evaziune fiscală reproșată făptuitorului se încadrează în forma de bază și, altele, conform cărora, aceeași faptă este susceptibilă a fi încadrată în dispozițiile alin.2 sau 3 ale art.9.

Conceptul de lege penală mai favorabilă, prevăzut de dispozițiile legale, nu se limitează doar la ipotezele în care legiuitorul intervine activ pentru modificarea condițiilor de incriminare sau de tragere la răspundere penală, ci, intervine ori de câte ori, urmare a tehnicii de redactare a actului normativ, cum este cea care face trimitere la alte dispoziții legale, administrative pentru calificarea faptei, conținutul concret al normei care incriminează o anumită conduită / o sancționează mai sever, suferă modificări, fiind necesar a fi aplicată legea care este mai favorabilă făptuitorului.

Curtea a arătat că un raționament similar a fost expus de Înalta Curte de Casație și Justiție în urma soluționării unui recurs în interesul legii, prin Decizia nr.12 din 8 februarie 2008, în sensul că modificarea, în sensul majorării prețului mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, intervenită ulterior comiterii faptei, conduce, în cazul infracțiunilor ce aduc atingere fondului forestier, la lipsa unuia dintre elementele constitutive ale infracțiunii.

O interpretare teleologică a textelor în discuție este, de asemenea, de natură a justifica opțiunea legiuitorului privind modul de reglementare a variantelor calificate ale infracțiunii, putându-se presupune intenția de a fi sancționată mai grav fapta care produce un prejudiciu apreciat drept unul însemnat în raport de o anumită realitate socio-economică, în cadrul căreia valoarea monetară a leului este susceptibilă de fluctuații însemnate, un reper mult mai stabilit în timp putând fi considerat echivalentul în Euro a prejudiciului produs statului, ce este de natură să reflecte un anumit grad de afectare a intereselor patrimoniale, care justifică o sancționare mai aspră a făptuitorului (astfel, un prejudiciu de 450.000 lei poate avea semnificația unor consecințe patrimoniale deosebit de grave la nivelul anului 2014, în funcție de valoarea monetară a leului la acel moment și o altă semnificație în timpul anului 2022).

De asemenea, s-a arătat că argumentele invocate de Curtea Constituțională în Decizia nr.258 din 5 iunie 2016, reluate în cuprinsul Deciziei nr.778/2021, în special cu privire la caracterul previzibil al aplicării normei legale,

nu pot justifica o opinie contrară, deoarece, analizează dintr-o perspectivă distinctă prevederile art.9 alin.2 și 3 din Legea nr.241/2005, respectiv, în ceea ce privește aptitudinea acestor texte legale de a întruni cerințele de claritate și previzibilitate, exigențe ce se realizează în mod firesc, prin luarea în considerare pentru aplicarea normei a momentului consumării faptei, în acord cu dispozițiile art.3 din Codul penal, și nu aptitudinea acestor texte legale, al căror conținut integrează, prin el însuși, un element supus fluctuațiilor temporale, de a fi aplicate în temeiul dispozițiilor art.5 din Codul penal.

II. Dispoziții legale relevante

Legea 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005

Art. 9

(1) Constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 8 ani și interzicerea unor drepturi sau cu amenda următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale:

- a) ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;
- b) omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;
- c) evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;
- d) alterarea, distrugerea sau ascunderea de acte contabile, memorii ale aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau de alte mijloace de stocare a datelor;
- e) executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrisuri sau alte mijloace de stocare a datelor;
- f) sustragerea de la efectuarea verificărilor financiare, fiscale sau vamale, prin nedeclararea, declararea fictivă ori declararea inexactă cu privire la sediile principale sau secundare ale persoanelor verificate;
- g) substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitor ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală și ale Codului de procedură penală.

(2) Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 5 ani.

(3) Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 500.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 7 ani.

Legea nr. 24/2000 din 27 martie 2000, republicată privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010.

Art. 13

Integrarea proiectului în ansamblul legislației

Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

- a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;
- b) proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia;
- c) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu reglementările comunitare și cu tratatele internaționale la care România este parte;

Codul penal

Art. 5

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

- (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.
- (2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Decizia nr.12 din 18 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr.866 din 22 decembrie 2008, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a stabilit că modificarea, în sensul majorării prețului mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, intervenită ulterior comiterii faptei, conduce, în cazul infracțiunilor ce aduc atingere fondului forestier, la lipsa unuia dintre elementele constitutive ale infracțiunii, ceea ce atrage incidența dispozițiilor art.10 lit.d) din Codul de procedură penală.

Jurisprudența Curții Constituționale

Decizia nr.258 din 5 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.9 alin.2 și alin.3 raportat la art.10 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial nr.638 din 19 august 2016, prin care Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată și a constatat că dispozițiile art.9 alin.2 și alin.3 raportat la art.10 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

III. Analiza admisibilității sesizării

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul procedură penală, "dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată".

Așadar, pentru a fi admisibilă, sesizarea întemeiată pe dispozițiile art.475 și următoarele din Codul de procedură penală, trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

1. - să fie formulată de un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit cu soluționarea soluționarea cauzei în ultimul grad de jurisdicție;

2. – soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării;

3. – problema de drept a cărei dezlegare se solicită să nu fi fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

Prima condiție de admisibilitate referitoare la titularul sesizării este îndeplinită în cauză, Curtea de Apel Iași fiind investită, în ultimul grad de jurisdicție cu soluționarea apelului formulat de inculpată împotriva sentinței penale pronunțate de prima instanță.

De asemenea, este îndeplinită și cea de-a treia condiție enunțată, întrucât chestiunea de drept ce face obiectul sesizării nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs.

Se constată însă că nu este îndeplinită cea de-a doua condiție impusă de art. 475 din Codul de procedură penală întrucât soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea chestiunilor de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a stabilit pe cale

jurisprudențială¹ mai multe cerințe ce constituie premisele de analiză ale condiției referitoare la existența unei legături între chestiunea de drept supusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei.

Una dintre aceste cerințe rezultă din Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016 prin care s-a statuat că scopul acestei proceduri este de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept generate de interpretarea și aplicarea unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții.

Referitor la aceeași cerință, în jurisprudența Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a mai arătat că interpretarea urmărește cunoașterea înțeleșului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate. (Decizia nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 15 aprilie 2016; Decizia nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017; Decizia nr. 27 din 12 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 22 ianuarie 2018; Decizia nr. 5 din 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 15 mai 2019; Decizia nr. 19 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 12 februarie 2020; Decizia nr. 6 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 17 iunie 2020; Decizia nr. 65 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 27 ianuarie 2022; Decizia nr. 67 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 28 ianuarie 2022.)

În scopul delimitării mai exacte a problemelor de drept ce pot face obiectul procedurii prealabile, instanța supremă a statuat că dificultățile rezonabile de interpretare se estompează pe măsură ce chestiunea de drept a primit o

¹ Din perspectiva condiției referitoare la existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, se verifică dacă sunt întrunite premisele de analiză ale acesteia, și anume: existența unei chestiuni de drept apte a primi o dezlegare de principiu; problema pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și, prin urmare, să prezinte un anumit nivel de dificultate; chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei, context în care noțiunea de "soluționare pe fond" trebuie înțeleasă în sens larg, incluzând nu numai problemele de drept material, ci și pe cele de drept procesual, cu condiția ca de rezolvarea acestora să depindă soluționarea pe fond a cauzei, astfel cum s-a conturat jurisprudența instanței supreme în cadrul acestui mecanism de unificare a practicii judiciare.

dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, există jurisprudență a instanței supreme în materia respectivă ori jurisprudența și doctrina în materie oferă suficiente repere, opiniile izolate sau pur subiective nefiind apte să declanșeze mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile (Decizia nr. 2 din 8 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2018, Decizia nr. 9 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 9 august 2018).

Analizând problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări raportat la conținutul și interpretarea dispozițiilor legale incidente în materie, la deciziile obligatorii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție și la jurisprudența Curții Constituționale, constat că nu există vreo îndoială rezonabilă cu privire la modalitatea de soluționare a întrebării adresate de instanța de trimitere.

Prin dispozițiile art. 9 din Legea nr. 241/2005 legiuitorul a reglementat infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzând în cuprinsul alineatului 1 la lit. a-g mai multe forme tip ale infracțiunii.

Totodată, în considerarea pericolului ridicat al faptelor prin care au fost cauzate prejudicii foarte mari bugetului statului, legiuitorul a prevăzut două forme agravate ale infracțiunii, în conținutul alineatelor 2 și 3 ale art. 9 din Legea nr. 241/2005, conform cărora, în cazul în care prin săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală s-a produs un prejudiciu mai mare de 100.000 de euro, limitele pedepsei prevăzute de lege se majorează cu 5 ani, iar dacă prejudiciul este mai mare de 500.000 de euro, aceste limite se majorează cu 7 ani.

Noțiunea de „prejudiciu” din Codul de procedură penală nu are aceeași semnificație cu noțiunea de „prejudiciu” folosită în cuprinsul art. 9 alin. 2 și 3 și art. 10 alin. 1 și 1¹ din Legea nr. 241/2005.

Astfel, potrivit art. 19 din Codul de procedură penală, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii civile (alin.1), repararea prejudiciului material și moral realizându-se potrivit dispozițiilor legii civile (alin. 5).

Prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 s-a stabilit, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, că, „În cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru

săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală”.

Așadar, noțiunea de „prejudiciu” în sensul Codului de procedură penală se raportează la obiectul acțiunii civile, care, potrivit jurisprudenței obligatorii a instanței supreme, în cazul infracțiunii de evaziune fiscală îi permite părții civile să obțină atât sumele reprezentând obligația fiscală principală, cât și sumele reprezentând obligațiile fiscale accesorii.

Noțiunea de „prejudiciu” produs prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală cu relevanță în ceea ce privește reținerea formei agravate a infracțiunii de evaziune fiscală, precum și cu privire la incidența cauzei de nepedepsire prevăzută de art. 10 alin. 1¹ din Legea nr. 241/2005 privind combaterea evaziunii fiscale **se referă doar la obligațiile fiscale principale**, adică suma pe care contribuabilul o datora statului cu titlu de impozite, taxe sau contribuții și de care a beneficiat prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală (damnum emergens), nefiind luate în calcul obligațiile fiscale accesorii (lucrum cessans).

Acest aspect rezultă din Decizia nr. 66/2021 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni în materie penală în cuprinsul căreia Înalta Curte de Casație și Justiție a făcut o serie de precizări cu privire la sfera prejudiciului produs prin comiterea faptei de evaziune fiscală, arătândcă „În domeniul evaziunii fiscale, noțiunea de "prejudiciu" se află însă în strânsă corelație cu aceea de "obligație fiscală", a cărei încălcare de către contribuabil, în condițiile frauduloase proprii incriminărilor prevăzute de art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005, afectează integritatea bugetului general consolidat”.

În continuare, instanța supremă face trimitere la dispozițiile din legislația fiscală care definesc obligația fiscală și precum și la cele care detaliază conținutul obligației fiscale principale și ale obligației fiscale accesorii și reține că în baza interpretării coroborate a acestor dispoziții cu cele prevăzute de art. 2 lit. e din Legea nr. 241/2005, „prin comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 8 sau 9 din Legea nr. 241/2005, **inculpatul participant se sustrage de la îndeplinirea obligațiilor fiscale principale** prevăzute de legislația fiscală, respectiv de la obligația de plată integrală a impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate bugetului public național.”

Din considerentele deciziei anterior menționate rezultă că, în cazul infracțiunii de evaziune fiscală prejudiciul ce trebuie avut în vedere pentru încadrarea juridică a faptei este constituit din sumele datorate de inculpat cu titlu de impozite, taxe și contribuții, corespunzătoare obligațiilor fiscale principale

încălcate fraudulos prin realizarea acțiunii sau inacțiunii ce constituie elementul material al infracțiunii.

Aceste obligații fiscale sunt prevăzute de lege în situații expres reglementate, iar îndatorirea contribuabilului de a le plăti se naște de la data realizării activității, încasării venitului supus impozitării. **Așadar, momentul nașterii prejudiciului – în sens de pagubă bugetară în sens fiscal și, totodată, prejudiciu infracțional în sens penal, este momentul comiterii faptei de evaziune fiscală.**

Referitor la urmarea imediată a infracțiunilor de evaziune fiscală, doctrina² consideră că aceasta constă în crearea unei stări de pericol cu privire la încasarea sumelor de bani reprezentând obligații fiscale, fiind, prin urmare, în prezența unor infracțiuni de pericol.

În ceea ce privește formele agravate ale infracțiunii de evaziune fiscală pentru care legea impune producerea efectivă a unui prejudiciu într-un anumit cuantum, se arată că sunt infracțiuni de rezultat ce se consumă în momentul în care s-a produs rezultatul prevăzut de norma de incriminare.

Prin decizia nr. 258 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 638 din 19 august 2016, Curtea Constituțională a pus capăt controverselor legate de urmarea imediată a infracțiunii de evaziune fiscală și a arătat că infracțiunile de evaziune fiscală sunt infracțiuni de prejudiciu, ce au ca urmare imediată producerea unei pagube bugetului general consolidat, aceste infracțiuni consumându-se în momentul în care s-a produs rezultatul prevăzut de norma de incriminare.

Prin această decizie Curtea Constituțională a analizat compatibilitatea prevederilor art. 9 alin. 2 și 3 din Legea nr.241/2005 cu dispozițiile art. 1 alin. 5 din Constituție și a respins excepția invocată apreciind că principiul legalității este respectat.

În ceea ce privește criticile formulate de autorul excepției legate de caracterul imprevizibil al normei prin raportare la lipsa unor norme clare privind cursul valutar utilizat pentru calcularea prejudiciului, Curtea Constituțională a arătat că în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, **momentul nașterii prejudiciului este momentul comiteii faptei, iar această împrejurare are consecințe în ceea ce privește cursul valutar aplicabil.**

Curtea a observat că singura posibilitate care respectă cerințele previzibilității și clarității legii este calculul prejudiciului prin aplicarea cursului valutar de la momentul săvârșirii faptei. Totodată, s-a arătat că „luarea în

² B. Virjan – Infracțiunile de evaziune fiscală , Ediția 3, Editura C.H. Beck 2020 p. 62

considerare a unui alt curs valutar valabil în alt moment – momentul emiterii rechizitoriului sau al sesizării instanței de judecată – ar determina o imprevizibilitate a normei și posibil o îngreunare a situației făptuitorului” și „ar echivala cu posibilitatea alegerii în mod aleatoriu, fără niciun criteriu obiectiv, a cursului valutar, curs necunoscut de făptuitor la data săvârșirii infracțiunii, ceea ce ar determina o imposibilitate a acestuia de a-și norma conduita”.

Din cuprinsul deciziei rezultă că instanța de contencios constituțional a analizat raportul juridic de conflict apărut prin încălcarea normelor care incriminează infracțiunea de evaziune fiscală prin raportare la principiul activității legii penale reglementat de art. 3 din Codul penal, arătând că „legea penală își produce efectele juridice pe perioada cât este activă, ceea ce presupune că faptelor care se săvârșesc cât timp legea este în vigoare li se aplică această lege, cu excepția aplicării retroactive a legii penale mai favorabile”.

În ceea ce privește prezenta sesizare autorii acesteia au considerat că, argumentele de principiu expuse de Curtea Constituțională din perspectiva principiului activității legii penale nu sunt de natură a contrazice incidența principiului aplicării legii penale mai favorabile în ipoteza în care de la data consumării infracțiunii până la soluționarea raportului juridic penal de conflict cursul valutar evoluează într-o manieră în care, în concret, situația inculpatului este mai ușoară.

În motivarea sesizării se arată că în cazul infracțiunii de evaziune fiscală în formă agravată dispoziția normei penale este completată cu un alt element ce este supus unor fluctuații importante în timp (raportul dintre moneda națională și euro), chestiune dedusă din exprimarea legiutorului care a stabilit quantumul prejudiciului ce atrage reținerea formei agravate a infracțiunii în euro, calculat însă „în echivalentul monedei naționale.”

Considerăm că în situația modificării cursului valutar nu ne aflăm în prezența unui caz de aplicare a legii penale mai favorabile deoarece nu este îndeplinită una dintre condițiile esențiale ce determină incidența acestui principiu și anume ca de la momentul săvârșirii infracțiunii până la momentul judecării definitive a cauzei să existe o succesiune de legi penale.

Potrivit art. 5 alin. 1 din Codul penal în cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică cea mai favorabilă.

Potrivit art. 173 din Codul penal, prin lege penală se înțelege orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative, care la data adoptării lor aveau putere de lege.

Raportul valoric dintre moneda națională și euro nu se circumscrie definiției date de legiuitor legii penale deoarece nu constituie o dispoziție cu caracter penal cuprinsă într-un act normativ, ci reprezintă o cotație stabilită de BNR zilnic, pe baza cererii și ofertei pe piața liberă, fără vreo intervenție a legiuitorului. O cerere mare de euro duce la o creștere a prețului, rezultând deprecierea monedei naționale, pe când o ofertă mare de valută duce la scăderea cursului, rezultând aprecierea monedei naționale.

De asemenea, potrivit art. 5 alin. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Codului penal, dispoziții prin care legiuitorul a lămurit raportul dintre normele complete și cele completatoare în ipoteza modificării celor din urmă, se reține că atunci când o normă penală face trimitere la o altă normă determinată, de la care împrumută unul sau mai multe elemente, modificarea normei completatoare atrage și modificarea normei incomplete.

Prin modalitatea de reglementare, dispozițiile art. 9 alin. 2 și 3 din Legea nr.241/2005 nu definesc o infracțiune de sine stătătoare, întrucât în structura normei nu este descrisă o faptă distinctă cu o configurație proprie, ci se face trimitere la dispozițiile și pedepsele cuprinse în art. 9 alin. 1 din Legea nr.241/2005 care reglementează infracțiunea de evaziune fiscală în forma de bază.

Cu toate acestea, mențiunea privind calcularea prejudiciului în echivalentul monedei naționale nu atribuie normei de incriminare reglementată de art. 9 alin. 2 și 3 din Legea nr.241/2005 caracterul de normă incompletă prin raportare la cursul BNR, întrucât variațiile cursului leu-euro nu sunt exprimate într-o normă juridică, neavând astfel aptitudinea de a constitui o normă completatoare.

Tehnica trimiterii la altă reglementare presupune în mod obligatoriu o trimitere la altă normă juridică, aceasta fiind singura modalitate în care se poate realiza legătura în plan normativ dintre norma de trimitere și norma completatoare.

Or, atât timp cât cursul valutar se stabilește fără intervenția legiuitorului, un curs ridicat al monedei euro nu are aptitudinea de a modifica norma de incriminare reglementată prin dispozițiile art. 9 alin. 2 și 3 din Legea nr.241/2005 și nu determină o succesiune de legi penale în timp care să pună în discuție aplicarea principiului legii penale mai favorabile.

Nu se poate reține că prejudiciul cauzat – cerință esențială a urmăririi imediate a infracțiunii de evaziune fiscală în forma agravată ar avea un quantum variabil în funcție de cursul B.N.R., deoarece o anumită cotație a monedei euro nu reflectă alegerile de politică penală ale legiuitorului și nu evidențiază opțiunea

acestui de a modifica sfera de aplicare a normei penale prin majorarea sau micșorarea cuantumului prejudiciului.

Faptul că legiuitorul a avut în vedere „criteriul prejudiciului” la evaluarea gradului de pericol social al faptei este considerat de doctrină³ „o dovadă a caracterului tehnic al infracțiunilor de evaziune fiscală reglementate de Legea nr.241/2005”, dar și a faptului că „principalul scop al reglementării infracțiunilor de evaziune fiscală îl reprezintă, dincolo de aspectul privind protecția interesului general al societății, recuperarea de către stat a creanțelor bugetare”.

În aceste condiții, consider că prin prevederea referitoare la stabilirea prejudiciului în euro calculat în echivalentul monedei naționale legiuitorul a intenționat să pună dispoziția de incriminare la adăpost de eventuale devalorizări ale monedei naționale, în scopul de a păstra un just echilibru între gravitatea pericolului pentru bugetul statului creat prin săvârșirea infracțiunii și răspunderea inculpatului. În egală măsură, cursul valutar stabilit de BNR reprezintă un instrument pus la dispoziția organului judiciar, dar și a inculpatului pentru a realiza conversia în euro a prejudiciului ce se produce întotdeauna în moneda națională și care există și este cert încă de la momentul săvârșirii infracțiunii.

Această împrejurare are consecințe în ceea ce privește cursul valutar aplicabil, acesta fiind, așa cum a arătat Curtea Constituțională, cel de la momentul săvârșirii faptei.

Mai mult, situația juridică ce face obiectul prezentei sesizări este diferită de cea analizată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia de recurs în interesul legii nr. 12 din 18 februarie 2008, astfel încât principiile stabilite de instanța supremă prin această decizie nu sunt aplicabile în cazul infracțiunii de evaziune fiscală.

Infracțiunea prevăzută de art.97 alin.1 din Legea nr.26/1996⁴, în vigoare la data formulării recursului în interesul legii, avea natura juridică a unei norme incomplete ce se completa cu dispozițiile cu caracter normativ prin care era stabilit prețul mediu al unui metru cub de masa lemnoasă pe picior.

În concret, variațiile prețului mediu al unui metru cub de masa lemnoasă pe picior aveau ca efect modificarea normei de incriminare care condiționează reținerea infracțiunii (atât în forma tip cât și în formele agravate) de producerea unui prejudiciu de 5, de 20 sau de 50 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masa lemnoasă pe picior.

³ B. Virjan – op.cit., pag. 224

⁴ Ulterior, prin Legea nr.46/2008 a fost modificată legislația silvică, astfel încât prețul să fie calculat strict în raport de prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior la data comiterii faptei.

În aceste condiții, așa cum a arătat Înalta Curte de Casație și Justiție, atunci când de la data săvârșirii faptei până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe dispoziții cu caracter normativ prin care s-a modificat criteriul de stabilire a pagubei, ce determină prin cuantumul ei, fie incriminarea faptei, fie agravarea încadrării juridice, se impune ca, în conformitate cu dispozițiile art. 13 din Codul penal, să se aplice legea penală mai favorabilă.

Așadar, în cazul infracțiunii prevăzute de Codul silvic ne aflăm în prezența unei succesiuni de legi în timp apărută ca urmare a modificării normei de incriminare (norma incompletă) printr-un act normativ (normă completatoare), succesiune ce prezintă relevanță din perspectiva aplicării principiului legii penale mai favorabile deoarece are la bază rațiuni de politică penală.

Aceste elemente nu se regăsesc în prezenta sesizare, deoarece așa cum am arătat, în cazul infracțiunii de evaziune fiscală, o anumită valoare a monedei europene stabilită de B.N.R în baza unor criterii exclusiv economice nu constituie o modificare directă sau indirectă a normei de incriminare de natură a pune în discuție identificarea și aplicarea legii penale mai favorabile.

Având în vedere cele expuse constat că aspectele ridicate de instanța de trimitere nu constituie veritabile chestiuni de drept care să facă necesară intervenția instanței supreme prin mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile.

Pentru aceste motive,

În temeiul art.475 – art.477 din Codul de procedură penală

Vă solicităm

Respingerea ca inadmisibilă a sesizării prin care s-a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept:

” În situația infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art.9 din Legea nr.241/2005, pentru care încadrarea în variantele agravate, incriminate de art.9 alin.2 și 3 din aceeași lege, este condiționată de o valoare a prejudiciului mai mare de 100.000 de euro, respectiv de 500.000 de euro, în echivalentul monedei naționale, modificarea cursului valutar stabilit de BNR ulterior consumării

faptei, astfel încât aceeași faptă concretă, analizată în raport de un curs valutar superior valoric, nu s-ar mai încadra în varianta agravată prevăzută de art.9 alin.2 sau 3 din Legea nr.241/2005, ci în varianta de bază, reglementată de art.9 alin.1 din Legea nr.241/2005, este de natură să activeze principiul aplicării legii penale mai favorabile, cu consecința stabilirii în cauză a încadrării juridice care este cea mai favorabilă inculpatului în condițiile art.5 din Codul penal, în raport de cursurile valutare succesive ulterioare consumării faptei, sau dimpotrivă, într-o astfel de situație, se are în vedere, în mod exclusiv, cursul valutar BNR aplicabil la momentul consumării faptei?"

**PROCUROR GENERAL,
Alex-Florin FLORENȚA**